

Rapport

efter kvalitetsgranskning av idrott och hälsa i
grundskolan i Grebbestadskolan i Tanums
kommun

Innehåll

Inledning

Resultat

Bakgrundsuppgifter om Grebbestadskolan

Syfte och frågeställningar

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför under hösten 2011 en kvalitetsgranskning av undervisningen i idrott och hälsa i grundskolans årskurser 4–6. Granskningen av Grebbestadskolan i Tanums kommun ingår i detta projekt.

Grebbestadskolan besöktes den 6 och 8-9 december 2011. Ansvariga inspektörer har Kristina Svensson, Oskar Cliffordson och Roland Fallström varit. I denna rapport redovisar inspektörerna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av undervisningen i idrott och hälsa genomförs i totalt 28 kommunala skolor och 8 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen av idrott och hälsa är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Resultat

1. Täcker undervisningen i idrott och hälsa in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven?

Syftet med undervisningen i idrott och hälsa är enligt **kursplanen** att eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper i att planera, genomföra och värdera olika rörelseaktiviteter. Vidare ska eleverna ges förutsättningar för att utveckla goda levnadsvanor och ges kunskaper om hur fysisk aktivitet förhåller sig till psykiskt och fysiskt välbefinnande. Eleverna ska också utveckla förmågan att vistas i utemiljöer under olika årstider och få förståelse för värdet av ett aktivt friluftsliv. Kursplanen anger därvid tydligt ett centralt innehåll för undervisningen uppdelat i områdena rörelse, hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse. **Skollagen** anger att lärarna ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Enligt **läroplanen** har rektor ansvar för att undervisningen följs upp och utvärderas.

Forskning och beprövad erfarenhet visar att en stor del av lektionsinnehållet i idrott och hälsa handlar om rörelseaktiviteter där olika typer av bollspel och tävlingsidrott dominerar. Delar som behandlar hälsa och livsstil samt friluftsliv och utevistelse får inte sällan stå tillbaka. Både lärare och elever tenderar att uppfatta ämnet på ett sätt som avviker från det kunskapsobjekt som finns beskrivet i kursplanen. Ofta bedöms eleverna efter parametrar som närvaro och inställning samt efter mätbara idrottsprestationer. Skolor som följer kursplanens innehåll, uppmärksammar samtliga elevers intressen och behov och som har tydliga bedömningskriterier med grund i kursplanen är de som lyckas bäst i sin undervisning i idrott och hälsa.

Får eleverna undervisning i idrott och hälsa i den omfattning de har rätt till?

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa i grundskolan ska vara 500 timmar. Vid skolans val får antalet timmar i timplanen för ett ämne minskas med högst 20 procent.

Skolinspektionen har tagit del av Grebbestadsskolans timplan. I denna anges att undervisning i idrott och hälsa ges 560 timmar i årskurserna 1–9 i Tanums kommun. Av dessa ges 240 timmar i årskurserna 4–6.

Enligt Grebbestadsskolans schema får eleverna undervisning i idrott och hälsa med skolans idrottslärare 80 minuter vid ett tillfälle per vecka. Rektorn uppger att eleverna dessutom joggar 30 minuter per vecka 17 veckor varje läsår tillsammans med sina klassföreståndare och att detta ingår i undervisningen i idrott och hälsa. Eleverna i årskurs 6 samverkar 2,5 timmar per vecka 12 gånger per läsår med föreningslivet och får då rida, segla och orientera. Enligt rektorn har det varit oklart hur samverkan med föreningslivet ska räknas och om det är en del av undervisningen i idrott och hälsa, elevens val eller skolans val. Rektorn uppger dock att hon bedömer att samverkan med föreningslivet är en del av undervisningen i idrott och hälsa.

Vid granskningen framkommer att cirka 15 minuter vid varje lektion i idrott och hälsa tillsammans med idrottsläraren går bort i samband med ombyte och dusch. Detta på grund av schemaläggningen då idrott och hälsa ligger direkt efter rast och då eleverna ska med bussar. Läraren och rektorn har inte reflekterat över detta.

Med andedning av att eleverna i årskurserna 1-9 har mer undervisningstid än den garanterade undervisningen samt att jogging och samverkan med föreningslivet ingår i undervisningen i idrott och hälsa bedömer Skolinspektionen att eleverna får den garanterade undervisningstiden i idrott och hälsa.

Får eleverna en undervisning som minst täcker in syftet och alla kunskapsområden?

Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna får undervisning i idrott och hälsa som täcker syftet och alla kunskapsområden. Området hälsa och livsstil bearbetas både vid lektioner i idrott och hälsa och i andra ämnen. Lektionsobservationer visar att samtal förs kring vikten av rörelse och levnadsvanor. Läraren lyfter fram vikten av daglig aktivitet och hur eleverna kan använda sig av närmiljön för att möjliggöra valet av aktivitet. Eleverna ger vid besöket exempel på att de kan träna genom att hugga gran eller dra hummertinor. En stor andel av de intervjuade eleverna är medlemmar i någon idrottsförening och uttrycker att undervisningen i idrott och hälsa i skolan är lustfylld.

Lärare och elever berättar att simundervisning bedrivs i en semesteranläggning där djupet inte är tillräckligt för exempelvis livräddning. Därför sker även simning, badvett och hantering av nödsituationer vid vatten i havet. Läraren i idrott och hälsa har vid tillfället för granskningen undervisat eleverna cirka tre månader och planerar att genomföra säkerhet vid vatten vintertid i februari. Eleverna får undervisning i orientering både i samverkan med föreningslivet och i ordinarie undervisning i idrott och hälsa. De har fått grundläggande kunskaper i hjärt- och lungräddning i samverkan med skolsköterskan. Läraren uppger att han har begränsade kunskaper i dans och att han därför ibland tar hjälp av en dansinstruktör.

Lärarna uppger att de arbetat mycket för att göra lokala pedagogiska planeringar i samband med implementeringen av Lgr11. Eleverna får ta del av planeringen i idrott och hälsa och vad de bedöms mot.

Ger undervisningen eleverna möjlighet att uppnå alla kunskapskrav i idrott och hälsa?

Tabell 1. Andel elever som nått målen i ämnet idrott och hälsa (procent)¹

Årskurs	år 2006	år 2007	år 2008	år 2009	år 2010
5	100	100	100	100	100

Källa: Uppgifter från skolan

Granskningen visar att undervisningen i idrott och hälsa ger eleverna undervisning inom samtliga kunskapsområden. Skolan uppvisar goda kunskapsresultat i ämnet och samtliga elever har nått mål att uppnå i årskurs 5 åren 2006–2010. Rektorn uppger att eleverna kan ha svårt att nå kunskapskraven i andra ämnen. Det finns dock inte någon elev som är i behov av särskilt stöd i idrott. Det är ovanligt att elever inte kan simma då de bor nära havet. Vid de tillfällen elever riskerar att inte nå kunskapskraven i simning får eleverna extra undervisning av extern simlärare.

Läraren i idrott och hälsa berättar att han trycker hårt på att eleverna inte ska jämföra sig med varandra och vid besöket framkom att skolan som helhet arbetar mycket med värdegrundsfrågor. Vid lektionsobservationer framkom att lärarna arbetade för att skapa en trygg, stödjande och uppmuntrande lärandemiljö och undervisningen involverade alla elever. Inte vid någon lektion fanns elever som inte deltog.

Vid intervjuer framkom att eleverna inför utvecklingssamtalet får möjlighet att uttrycka sina åsikter om undervisningen i idrott och hälsa men de får sällan reflektera över sitt lärande i anslutning till lektionerna. Läraren uppger att reflektion kan förekomma vid nästa lektion eftersom eleverna har bråttom till bussarna efter lektionens slut.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla arbetet med att i större utsträckning ge eleverna tillfälle att reflektera över utbildningen och sätta den i relation till syfte, centralt innehåll och kunskapskrav för ämnet.

¹ Resultaten i tabellen illustrerar måluppfyllelse utifrån tidigare bestämmelser i skollag (1985:1100), grundskoleförordning (1994:1194) samt läroplan (Lpo 94) och kursplan. Bedömningen av elevernas möjligheter att uppnå kunskapskraven enligt Lgr 11 baseras på måluppfyllelse enligt tidigare bestämmelser samt de förutsättningar undervisningen ger vid granskningstillfället.

Utgår lärarnas bedömning från kunskapskraven i idrott och hälsa?

Kursplanen för idrott och hälsa anger de kunskapskrav som eleverna ska ha uppnått i slutet av årskurs 6. Lärarnas bedömning av elevens kunskaper ska utgå från dessa krav.

Vid intervjuer med elever framkommer att de sällan pratar om idrott och hälsa vid utvecklingssamtalen. Någon klass uppger att de inte fått skriftliga omdömen i samband med utvecklingssamtalet. Detta bekräftas av läraren som berättar att samtalen låg tidigt på terminen och att omdömen gavs efter samtalet och att eleverna kunde ta del av omdömet via skolans digitala bedömningsunderlag. Eleverna uppger att de i liten omfattning vet vilka mål eller kunskapskrav de nått och vilka områden de behöver utveckla och kan endast i liten omfattning uppge vad läraren utgått ifrån vid bedömningen. Eleverna berättar att de inte får någon återkoppling på sina prestationer i samband med lektionerna i idrott och hälsa mer än att läraren uttrycker om de jobbat bra eller ej på lektionen. Detta bekräftas vid de lektioner som besöktes då inspektörerna inte kunde notera att läraren guidade eleverna i vad som behövde utvecklas för att nå kunskapskraven.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen. I dessa finns områden som ska bedömas som inte utgår från kunskapskraven i idrott och hälsa såsom att "eleven visar lust och nyfikenhet inför fysiska aktiviteter", "deltar i lagspel och kan följa enkla regler" och "kan planera och leda ett moment av en idrottslektion tillsammans med någon".

Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver utveckla arbetet med bedömning i idrott och hälsa så att elevernas kunskaper bedöms utifrån de nationella kunskapskraven i idrott och hälsa och inget därutöver.

Har lärarna utbildning för den undervisning de bedriver?

Sedan höstterminen 2011 undervisar en mellanstadielärare med idrottsinriktning samtliga klasser i årskurserna 4–6 i idrott och hälsa.

Tar rektor ansvar för att undervisningen i ämnet idrott och hälsa följs upp och utvärderas?

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till nationella mål och kunskapskrav. Rektorn ska också enligt skollagen leda och samordna det pedagogiska arbetet vid skolan och verka för att utbildningen utvecklas.

Vid intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att rektorn har stor kunskap om både undervisningens innehåll och dess resultat. Rektorn har varit delaktig i upprättandet av de lokala pedagogiska planeringarna och har också tagit del av IUP med skriftligt omdöme upprättade för eleverna i idrott och hälsa. Lärarna uppger att rektorn är väl förtrogen med deras verksamhet och leder den så att utbildningen utvecklas i riktning mot målen.

Vid granskningen framkommer dock att rektorn inte har följt upp om eleverna får sin undervisningstid i idrott och hälsa och saknar kunskap om att undervisningstid går bort i samband med omklädnad och dusch på grund av schemaläggning. Hon har inte heller tagit reda på om lärarna finns med och ansvarar för undervisningen i samband med samverkan med föreningslivet och osäkerhet råder kring hur denna tid ska räknas.

Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att rektor följer upp och utvärderar delar av undervisningens innehåll och resultat. Rektor behöver dock följa upp och utvärdera samtliga delar i idrott och hälsa.

Sammanfattningsvis bedömer skolinspektionen att undervisningen i idrott och hälsa täcker in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven. Skolan behöver dock utveckla arbetet med att i större utsträckning ge eleverna tillfälle att reflektera över utbildningen och sätta den i relation till syfte, centralt innehåll och kunskapskrav för ämnet. Skolan behöver även se till att elevernas kunskaper bedöms utifrån de kunskapskrav som anges i kursplanen i idrott och hälsa och inget därutöver. Vidare behöver rektorn ta ansvar för att undervisningen i ämnet idrott och hälsa systematiskt följs upp och utvärderas.

2. Uppfyller undervisningen i idrott och hälsa styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning efter varje elevs förutsättningar och behov?

*Enligt **skollagen** ska utbildningen inom varje skolform vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Grundskolans **läroplan** anger att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skolan ska aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Skolan har därvid ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster och ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet.*

Forskning och beprövad erfarenhet visar att undervisningen i idrott och hälsa bidragit till en negativ självbild för vissa elever. Trots ämnets allmänna popularitet har idrott och hälsa en relativt hög frånvaro. En förhål-

landevis stor andel elever deltar sällan aktivt i undervisningen. Skolans mest angelägna uppgift är därför att uppmärksamma de elever som inte finner sig tillrätta med ämnet. De skolor där bedömningskriterierna i idrott och hälsa är tydligt uttalade är de som lyckas bäst. Genusperspektivet och faktorer hos eleverna som föreningsengagemang, ekonomiska villkor och sociokulturell bakgrund är viktiga att ta hänsyn till. Lärarens egna attityder till ämnet är också en faktor som påverkar. Viktigt är även samverkan mellan idrottslärare och lärare i andra ämnen. Då dessa delar beaktas har skolan bättre förutsättningar att lyckas med undervisningen i idrott och hälsa.

Anpassar skolan undervisningen i idrott och hälsa för varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande?

Vid intervjuer och observationer framkommer att läraren fokuserar på den individuella prestationen och trycker på att eleverna inte ska jämföra sina resultat med varandra utan se den egna utvecklingen. Eleverna bokför vid olika tillfällen sina resultat vid exempelvis cirkelträning. Det finns elever som är mycket tävlingsinriktade och uttrycker att de inte får utmaningar i ämnet. Läraren uppger att han är medveten om detta och ger eleverna utmaningar inom andra områden i ämnet och arbetar för att eleverna ska visa hänsyn till varandra och samarbeta. Rektorn uppger att det finns elever vid skolan som har anpassad studiegång på grund av funktionsnedsättning. Vid observationer och intervjuer framkommer att undervisningen anpassas så att dessa elever ges förutsättningar att nå kunskapskraven.

Lärarna uppger att samhällets fotbollsförening är drivande och skolan samverkar med olika föreningar för att vidga föreningssamverkan. Flickorna önskade att ridning skulle införas i föreningssamverkan och nu är det genomfört. Först uttryckte pojkarna att detta var en "tjejsport" men sedan de har fått prova själva uttrycker de sig inte så.

Vid intervjuer med elever framkommer att de inte fått vara med vid planeringen av undervisningen i idrott och hälsa. De uttrycker att de får veta vad de ska göra på lektionen och får ta del av den planering läraren gjort. De har dock inte blivit tillfrågade om vilka arbetssätt och arbetsformer de önskar använda för att nå kunskapskraven och har inte fått vara delaktiga när planeringen för terminen gjordes. Detta bekräftas av läraren. Eleverna berättar att de får uttrycka sina åsikter om undervisningen i anslutning till utvecklingssamtalet och får påverka vem som ska hålla i uppvärmningen. Läraren uppger även att han använder sig av elevernas spontana önskemål. En klass har fått planera en lektion med förskoleklassen i idrott och hälsa utifrån ett läroplansmål.

Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver se till att eleverna får ett reellt inflytande över undervisningen.

Har eleverna kunskap om syfte, centralt innehåll och kunskapskrav i idrott och hälsa?

Eleverna berättar att de känner till begreppen syfte, centralt innehåll och kunskapskrav men att de främst samtalat om dessa begrepp med klassföreståndaren. Läraren i idrott och hälsa uppger att han gått igenom syfte, centralt innehåll och kunskapskrav i idrott och hälsa och att han visar på detta via den planering som visas för eleverna och som de också har tillgång till. Eleverna uppger att de gått igenom målen med idrottsläraren men att läraren inte kopplar undervisningens innehåll till kunskapskraven i anslutning till lektionerna.

Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver tydliggöra kopplingen för eleverna mellan undervisning och syfte, centralt innehåll och kunskapskrav för idrott och hälsa.

Har skolan sådan tillgång till lokaler och utrustning att en likvärdig utbildning kan genomföras?

Skolans idrottshall är liten och är den enda idrottshallen i samhället. Läraren och eleverna uppger att de har tillräcklig utrustning. Skolans omgivning med närhet till skog och hav används ofta i undervisningen. Skolgården är liten men välutnyttjad med pingisbord och ytor för bollspel. I skolans närhet finns en grusplan och hoppgröp. Semesteranläggningen som används för simning och bad har begränsningar men närheten till havet gör att skolan kan genomföra de delar i undervisningen i idrott och hälsa som är kopplade till bad.

Elever, rektorn och lärarna uppger att skolan aldrig tar ut några avgifter i samband med undervisning i idrott och hälsa och eleverna berättar att skolan lånar ut skridskor om man inte har några. Eleverna berättar att inga avgifter tas ut vid samverkan med föreningslivet.

Kontrollerar lärarna elevernas närvaro och deltagande i undervisningen i idrott och hälsa?

Rektorn och lärarna uppger att eleverna sällan är frånvarande i idrott och hälsa. Om de har någon skada, har glömt kläder eller är lite krassliga får de promenera en runda eller arbeta med något i klassrummet. Som exempel på detta kan eleverna få skriva om en idrott de är särskilt intresserade av för att förjupa sig i idrotten. Eleverna berättar att de även kan få arbeta med annat som de ligger efter med men många elever skriver om olika idrottsstjärnor. Lärarna har fört

samtal med varandra om deltagande om eleverna inte har med kläder. De uppger att eleverna inte tycker det är så roligt att gå rundan och att detta har medfört att eleverna ytterst sällan glömmer kläder numera. Vi de lektioner som observerades förekom inte att elever satt passiva på bänken utan alla deltog i samtliga moment. Läraren uppger att eleverna ges möjlighet att genomföra moment de missat om de inte varit närvarande vid en lektion.

Följer skolan skollagens bestämmelser om befrielse?

Rektorn och lärarna uppger att inga elever befriats från undervisningen eller delar av undervisningen i idrott och hälsa.

Samverkar lärarna i idrott och hälsa med andra lärare?

Läraren i idrott och hälsa ingår i det arbetslag som omfattar lärarna i årskurserna 4-6 och de har regelbundna träffar. Vid intervjuer med lärarna framkommer att de samverkar kring undervisningen i idrott och hälsa. Delar av undervisningen genomförs ämnesövergripande såsom undervisning om allemansrätten samt friluftsliv och utevistelse men även områden som är kopplade till hälsa och livsstil som bearbetas både i biologi och idrott och hälsa. Då läraren i idrott och hälsa varit frånvarande från skolan under flera år och nyligen återgått till sin tjänst har lärarna arbetat tillsammans för att utforma lokala pedagogiska planeringar och upprätta skriftliga omdömen i idrott och hälsa. Rektorn uppger att det finns möjlighet till samverkan med andra lärare i idrott och hälsa i kommunen men läraren berättar att han inte prioriterat detta ännu.

Får lärarna kompetensutveckling inom idrott och hälsa?

Lärarna uppger att rektorn har stort fokus på kompetensutveckling och de får den kompetensutveckling de behöver. Alla lärare har individuella kompetensutvecklingsplaner. Läraren i idrott och hälsa har deltagit i en kompetensutvecklingsdag tillsammans med andra lärare i idrott och hälsa under hösten. Arbetslaget har haft särskilda kompetensutvecklingsdagar för att fördjupa sig i de nya styrdokumenterna.

Sker skolans samverkan med föreningslivet på ett sådant sätt att kraven på likvärdig utbildning uppfylls?

Skolan samverkar med föreningslivet via det så kallade idrottslyftet som är riksidrottsförbundets satsning med syfte att rekrytera och behålla fler medlemmar i idrottsföreningarna. Denna samverkan innebär att eleverna i årskurs 6 får prova ridning, segling och orientering sammanlagt 12 gånger per läsår. Rektorn uppger att samverkan särskilt har fokuserat på breddning av intressen men har även medverkat till att bryta traditionella könsmönster vad gäller val av idrott. Lärarna och rektorn berättar att föreningarna erbjuder eleverna aktiviteter utan kostnad som annars kan vara dyra. I möjligaste mån följer lärarna med, men vid intervju framkommer att eleverna även får vara utan lärare från skolan vid samverkan med föreningslivet. Lärarna uppger att det är läraren i idrott och hälsa som ansvarar för planeringen, genomförandet och bedömningen i idrott och hälsa men att det sker i samverkan med klassföreståndarna och ledarna i de föreningar skolan samverkar med.

Skolinspektionen bedömer att skolans samverkan med föreningslivet sker på ett sådant sätt att kraven på likvärdig utbildning uppfylls.

Ser skolan till att kränkande behandling inte förekommer i samband med undervisningen i idrott och hälsa?

I intervju med rektorn, lärare och elever framkommer att skolan bedriver ett aktivt arbete för att motverka kränkande behandling. Eleverna uppger att de varje vecka tar upp i klassen hur de har det tillsammans och att skolan har ett aktivt elevråd. Lärarna berättar att de kränkningar som förekommer i samband med undervisning i idrott och hälsa kommer fram till dem och att de har genomfört olika åtgärder i samband med omklädnad. Flickorna berättar att det tidigare förekom blickar som kunde vara nedsättande i samband med omklädnad men de har pratat om detta med läraren och det har nu upphört. Pojkarna berättar att det kan bli högljutt i deras omklädningsrum men att det inte förekommer kränkningar. Elever berättar dock att det förekommer såväl fysiska som verbala kränkningar i samband med undervisningen i idrott och hälsa och att de fortgår trots att lärarna och rektorn försökt komma till rätta med dessa.

Skolinspektionen konstaterar att skolan försökt åtgärda de kränkningar som förekommer i samband med undervisningen i idrott och hälsa. Skolan behöver dock utveckla arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling så att inga elever utsätts för kränkande behandling i samband med undervisningen i idrott och hälsa.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att undervisningen i idrott och hälsa till stora delar uppfyller styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning efter varje elevs förutsättningar och behov. Lärarna i idrott och hälsa behöver dock se till att eleverna får ett reellt inflytande över undervisningen och skolan behöver tydliggöra kopplingen för eleverna mellan undervisningen och syfte, centralt innehåll och kunskapskraven för idrott och hälsa. Vidare behöver skolan utveckla arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling så att inga elever utsätts för kränkande behandling i samband med undervisningen i idrott och hälsa.

Tvärgående granskningsaspekt:

Används IT-verktyg i undervisningen på ett sätt som stödjer elevernas kunskapsutveckling och utvecklingen av deras digitala förmåga?

Skollagen anger att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen kan uppfyllas. I förarbetet till lagen talas om "elevers varierande behov avseende kommunikation, information och informationsteknik". Enligt grundskolans läroplan ska eleverna kunna använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.

Forskning och beprövad erfarenhet visar att IT i undervisningen bör struktureras och användas på ett medvetet sätt. En IT-strategi måste fokusera på mer än bara teknisk utrustning och tillgänglighet – den måste även sträva efter att skapa en omfattande digital kompetens bland eleverna och bör genomsyra i stort sett alla ämnen.

Stödjer IT-användningen elevernas lärande och utvecklingen av elevernas digitala kompetens?

Rektorn uppger att det inte finns någon dokumenterad strategi för IT-frågor i kommunen eller på skolan men att skolan har nyttjat strömmande media för att utbilda elever i områden kring hälsa och livsstil samt isvett. Diskussioner har förts kring hur rörliga bilder skulle kunna göra det möjligt för eleverna att se sig själva i utövandet av idrott och hälsa men detta har ännu inte genomförts. Eleverna berättar att de har tittat på film om hälsa och rörelse. Lärarna uppger att eleverna ibland söker information via dator i de teoretiska delarna och att friluftsdagar dokumenteras i skolans blogg. Skolan har bra IT-utrustning och lärarna anser att de har tillräcklig kompetens inom IT.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolan behöver fortsätta arbetet med att utveckla användningen av IT-verktyg i idrott och hälsa så att det stödjer elevernas kunskapsutveckling och utvecklingen av deras digitala kompetens. Skolinspektionen finner det positivt att skolan till viss del har börjat tillämpa IT-verktyg inom idrott och hälsa och att idéer finns om att utveckla användningen.

Bakgrundsuppgifter om Grebbestadskolan

Grebbestad ligger i Tanums kommun i Norra Bohuslän. Kommunen hade år 2010 cirka 12 000 invånare. Barn- och utbildningsnämnden är styrelse för skolan och det finns läsåret 2011/2012 nio kommunala grundskolor i kommunen.

Grebbestadskolan ligger centralt i samhället Grebbestad och har läsåret 2011/2012 162 elever i F-6 varav 67 elever i årskurserna 4–6. Skolan leds av en rektor som även ansvarar för fritidshemmet. Lärarna är indelade i två arbetslag och läraren i idrott och hälsa tillhör arbetslag 4–6. Få elever har utländsk bakgrund och andelen elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning var läsåret 2009/2010 42 procent, att jämföra med 25 procent i kommunen.

Syfte och frågeställningar

Syftet med kvalitetsgranskningen är att ta reda på om kommunala och fristående skolor följer innehållet i läroplanen och i kursplanen för idrott och hälsa i årskurserna 4–6. Särskilt har utvalda aspekter kring hur undervisningen i ämnet lever upp till styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning granskats. Granskningen har utgått från följande frågeställningar.

1. Täcker undervisningen i idrott och hälsa in syftet och alla kunskapsområden så att eleverna ges möjlighet att uppnå kunskapskraven?

Inom ramen för denna frågeställning har Skolinspektionen granskat att ämnets syfte och samtliga kunskapsområden som omnämns i kursplanen för idrott och hälsa finns med i skolans och lärarens övergripande planering och ges tillräckligt utrymme i undervisningen. Skolinspektionen har granskat den lokala planeringen på både lektions- och årskursnivå och i samband med detta efterfrågat motiven bakom val av undervisningsinnehåll.

Särskild uppmärksamhet har riktats mot de områden som forskning och utvärdering funnit ofta försummas, vid sidan av kunskapsområdena hälsa och livs-

stil samt friluftsliv och utevistelse, även specifika innehållspunkter som simundervisning, dans och rytmik, orientering och kunskap om första hjälpen och agerande i nödsituationer.

2. Uppfyller undervisningen i idrott och hälsa styrdokumentens krav på en likvärdig utbildning anpassad efter varje elevs förutsättningar och behov?

Inom detta område har granskats huruvida enskilda elever eller grupper av elever riskerar att missgynnas utifrån undervisningens innehåll eller genomförande. Av särskild vikt här är jämställdhets- och genusfrågor, alltså i vad mån utbildningen är anpassad efter elevers olika förutsättningar och intressen och i vad mån den tar sin utgångspunkt i traditionella könsroller. Skolinspektionen har även granskat i vilken mån både elever med och utan idrottserfarenhet kan tillgodogöra sig undervisningen. Även närvaro- och deltagandemönster har granskats utifrån dessa perspektiv.

IT i undervisningen

I anslutning till granskningen av idrott och hälsa har även en tvärgående granskning om IT i undervisningen genomförts. Inspektörerna har där granskat om undervisningen i idrott och hälsa innehåller IT-relaterade inslag för att läroplansmålen och kunskapskraven ska kunna nås.

Metod och material

Innan besöket på skolan genomförts har en dokumentanalys gjorts. Dokumentation har begärts in från den granskade skolan och innefattar bland annat lektionsplanering, underlag för utvecklingssamtal, lokala bedömningskriterier, skriftliga omdömen i idrott och hälsa, åtgärdsprogram i idrott och hälsa, dokumentation om personal, eventuella beslut om befrielse för elever med mera.

I samband med att dokument begärts in har Skolinspektionen därutöver efterfrågat en verksamhetsbeskrivning som fyllts i av rektorn och lärarna som undervisar i idrott och hälsa. Skolinspektionen har på så vis getts en inledande bild av skolans undervisning i idrott och hälsa.

Vidare har granskningen genomförts med hjälp av lektionsobservationer. Syftet med observationerna är att inspektörerna dels kunnat skapa sig en allmän bild av undervisningen och dels getts möjlighet att samla in data för underlag till bedömningar.

I syfte att få en allsidig bild av skolans undervisning i idrott och hälsa har inspektörerna därutöver genomfört intervjuer med skolan rektor, de lärare som undervisar i ämnet samt ett urval av elever i årskurserna 4 – 6.